

Helse- og omsorgsdepartementet  
Postboks 8011 Dep.  
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse  
18/00004-43

Vår dato  
14.05.2018

## Innspill til høring NOU 2017:16 På liv og død

*FO er fagforening og profesjonsforbund for nærmere 28 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Våre medlemmer arbeider med velferdstjenester innenfor mange ulike fagområder og tjenester, blant annet i spesialisthelsetjenesten og kommunale helse- og omsorgstjenester. FO har egen faggruppe for sosialt arbeid i somatiske sykehus.*

FO synes det er positivt at NOU'en På liv og død vurderer status for palliasjonsfeltet i Norge og gir anbefalinger og foreslår tiltak for å styrke fagområdet.

FO støtter utvalgets forslag til tiltak og beskrivelser av forhold som bør styrkes. Anbefalingene bør synliggjøres i revidering av nasjonalt handlingsprogram. Vi vil særlig understreke viktigheten av at utvalget anbefaler å styrke sosialfaglig kompetanse i kommunale helse- og omsorgstjenester. Det forsvinner litt i rapporten og fremheves ikke spesielt i sammendraget.

### Sosialfaglig kompetanse i helse- og omsorgstjenester

Utvalget understreker behovet for sosialfaglig kompetanse i kommunale helse- og omsorgstjenester, og er generelt opptatt av å styrke tverrfaglig tilnærming og tverrfaglige palliative team på ulike nivåer. Dette synes FO er positivt.

Vi vil også vise til behov for å sosialfaglig kompetanse og sosionomer i oppfølgingsteam for alvorlig syke i kommunen, evt. til lindrende enheter i kommunen. Dette er en videreføring av anbefalingen i Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i Kreftomsorgen, men anbefalinger vi dessverre ikke ser konsekvent gjennomført i praksis. FO mener det er positivt at utvalget nå ser dette behovet og understreker at det å styrke tverrfaglighet og sosialfaglig kompetanse er viktig.

Sosialt arbeid bygger på et helhetlig og utviklingsorientert menneskesyn med grunnleggende tro på menneskers iboende ressurser. Sosialt arbeid tar utgangspunkt i at utforming av velferdsordninger og samfunnsutvikling virker inn på enkeltindividets og befolkningens muligheter for mestring. Sosialt arbeid skal bidra til motivasjon og mobilisering av ressurser hos enkeltpersoner, familier,

FO

Besøksadresse:  
Mariboestgt. 13  
0183 Oslo

Postadresse:  
Pb. 4693 Sofienberg  
0506 Oslo

Telefon:  
02380

Telefaks:  
94 76 20 18

e-post:  
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:  
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:  
9001.08.71394

Foretaksnr.:  
870 953 852 MVA

grupper og lokalsamfunn. Sosialarbeidere i lindrende behandling og palliasjon har særlig kompetanse i kommunikasjon, familiearbeid, sorg og krisearbeid, samt kunnskap om sosiale og økonomiske rettigheter og muligheter for pasienter og pårørende når de lever med sykdom og etter dødsfall. Sosialt arbeid tar utgangspunkt i pasientens opplevelse av situasjonen og arbeider for å fremme sosial livskvalitet i en tid preget av sykdom, og vektlegger dette også i møte med pårørende og etterlatte.

### **Sammensetning av tverrfaglig palliativt team**

Utvalget vektlegger at et grunnleggende prinsipp for sammensetning av tverrfaglig kompetanse og team må tilpasses pasientens behov, og at det skal være en bred tverrfaglig tilnærming til pasienten. FO er enig i at må være et viktig utgangspunkt for sammensetning av kompetanse i team. I rapporten listes det blant annet opp ulike kompetanser som bør knyttes til palliative team, og at brukernes behov er viktig for kompetansesammensetningen. Personer med psykisk utviklingshemning kan for eksempel også være aktuell målgruppe for palliasjon og lindrende behandling både i spesialisthelsetjenesten og kommunale tjenester. I så fall vil det være naturlig å knytte til seg vernepleiefaglig kompetanse, da vernepleiere har særlig kompetanse på tjenester til personer med utviklingshemning og andre med kognitive funksjonsnedsettelse.

Med vennlig hilsen

*Sign*

Mimmi Kvisvik  
Forbundsleder

*Sign*

Anine Terland  
Avdelingsleder